

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף ק"ז of מציעא בבא מציעא.
Some of the topics we will learn about include:

המקבל שדה מחבירו

Which crops one may plant in a leased field in order not to deplete it excessively?

הנוטה לכאן ולכאן

How to divide crops that grow on the boundary between two landowners, and may draw nourishment from the neighboring field?

נכסים קרובים לעיר

Whether it is advantageous to own property near the city, or if we are concerned with

עין הרע

The effects of an Evil Eye;

A

המקבל שדה מחבירו

הנוטה לכאן ולכאן

נכסים קרובים לעיר

עין הרע

B והסיר ה' כל מחלה

The causes of various ailments;

פת שחרית

The many benefits to eating breakfast;

מישחתא

Various instructions for surveyors;

B

והסיר ה' כל מחלה

פת שחרית

מישחתא

1 So let's review...

Zugt di Mishnah

המקבל שדה מחבירו

If someone leases a field בחכירות, for a fixed price;

לזרעה שעורים

לא יזרענה חטים

If he leased it to plant barley, he may not plant wheat, because the wheat depletes the soil more than barley does.

However,

חטים

יזרענה שעורים

If he leased it to plant wheat, he may plant barley instead.

רבי שמעון בן גמליאל אוסר

האי מאן דניחא ליה דתתבור ארעיה

Although this seems to be to the owner's benefit, the

Gemara explains by citing a ברייתא:

האי מאן דניחא ליה דתתבור ארעיה

ליזרעה שתא חטי ושתא שערי

Alternating between planting wheat and barley damages the field. Therefore, he may not plant barley, because the owner might have planted wheat the previous season.

1

מלפ

המקבל שדה מחבירו

If someone leases a field בחכירות, for a fixed price;

לזרעה שעורים

לא יזרענה חטים

If he leased it to plant barley, he may not plant wheat, because the wheat depletes the soil more than barley does.

חטים

יזרענה שעורים

If he leased it to plant wheat, he may plant barley instead.

רבי שמעון בן גמליאל

אוסר

Although this seems to be to the owner's benefit, the Gemara explains by citing a ברייתא:

האי מאן דניחא ליה דתתבור ארעיה ליזרעה שתא חטי ושתא שערי

Alternating between planting wheat and barley damages the field.

Therefore, he may not plant barley, because the owner might have planted wheat the previous season.

2 Similarly, the Mishnah continues,
 תבואה לא יזרענה קטנית
 קטנית יזרענה תבואה
 ורבי שמעון בן גמליאל אוסר
 He may not plant beans in place of grain, since beans
 depletes the field more than grain does, but he may plant
 grain instead of beans. Here, too, רשב"ג forbids this.

רב יהודה taught רבין an alternate version of this law:

תבואה יזרענה קטנית
 He may plant beans instead of grain, and the Gemara
 explains

הא לן
 והא להו

The Mishnah's ruling applies in ארץ ישראל, which is a
 mountainous region and we are concerned with depleting
 the fields. רב יהודה's ruling applies in בבל, which is a low
 lying area where the soil is sufficiently irrigated and we
 are not concerned about depleting the fields.

2

תבואה לא יזרענה קטנית
 קטנית יזרענה תבואה
 ורבי שמעון בן גמליאל
 אוסר

*He may not plant beans in place of grain,
 since beans depletes the field more than grain does,
 but he may plant grain instead of beans.
 Here, too, רשב"ג forbids this.*

רב יהודה taught רבין an alternate version:

תבואה יזרענה קטנית
 He may plant beans instead of grain,

And the Gemara explains

הא לן – והא להו

*רב יהודה's ruling
 applies in בבל,
 a low lying area
 where the soil is sufficiently
 irrigated and we are not
 concerned about depleting
 the fields.*

*The Mishnah's ruling
 applies in ארץ ישראל,
 a mountainous region
 and we are concerned
 with depleting
 the fields.*

3 The Gemara digresses to state several other laws רב יהודה רבין taught:

1.

הני תחני דבי כיתנא
אין בהן משום גזל

If cress grows among flax, it is permitted for anyone to take it, since it damages the crop, and by taking it, one actually benefits the owner of the field. However,

עומדות על גבולין
יש בהן משום גזל

If it grows on the edge of the field, it is forbidden, since it does not damage the crop.

Furthermore,

ואם הוקשו לזרע

אפילו דבי כיתנא נמי

יש בהם משום גזל

After the cress is fully grown, it is forbidden to take it, since

מאי דאפסיד אפסיד

It no longer damages the crop.

3

רבינן רב ירמיה עשה: Several other laws taught:

1

הני תחני דבי כיתנא
אין בהן משום גזל

If cress grows among flax, it is permitted for anyone to take it, since it damages the crop, and by taking it, one benefits the owner of the field.

עומדות על גבולין
יש בהן משום גזל

If it grows on the edge of the field, it is forbidden, since it does not damage the crop.

ואם הוקשו לזרע

אפילו דבי כיתנא נמי
יש בהם משום גזל

After the cress is fully grown, it is forbidden to take it, since

מאי דאפסיד אפסיד

It no longer damages the crop.

4

2.

הני דילי דילך
ודילך דילי

There are trees on my side of our shared border whose fruits belong to you, since their roots are in your field, and vice versa.

The Gemara explains

אילן העומד על המיצר

A tree that is on the boundary between two fields,

אמר רב

הנוטה לכאן לכאן

והנוטה לכאן לכאן

The person whose field it is rooted in owns the fruit.

שמואל אמר

חולקין

They divide the fruit.

However, Rav agrees

ממלא כל המיצר כולו

If it is rooted in both fields, they divide the crop equally, even if

תלי טוניה לחד גיסא

Even if most of the fruit is on one side of the border;

4

2

הני דילי דילך
ודילך דילי

There are trees on my side of our shared border whose fruits belong to you, since their roots are in your field, and vice versa.

אילן העומד על המיצר

A tree that is on the boundary between two fields,

אמר רב

חולקין

They divide the fruit.

אמר רב

הנוטה לכאן לכאן
והנוטה לכאן לכאן

The person whose field it is rooted in owns the fruit.

ממלא כל המיצר כולו

If it is rooted in both fields, they divide the crop equally, even if

תלי טוניה לחד גיסא

Even if most of the fruit is on one side of the border;

5

3.
לא תזבין ארעא
דסמיכא למתא
Do not purchase a field near the city, as Rashi explains
שעין בני אדם שולטת בה תמיד
People see it constantly, and it may be damaged through a
עין הרע.

For this reason, Rav ruled
אסור לו לאדם שיעמוד על שדה חבירו
בשעה שעומדת בקמותיה
It is forbidden to gaze at another person's grown crops.

5

3
**לא תזבין ארעא
דסמיכא למתא**

Do not purchase a field near the city

As Rashi explains

שעין בני אדם שולטת בה תמיד

*People see it constantly,
and it may be damaged through a פין הרע.*

For this reason, Rav ruled

**אסור לו לאדם
שיעמוד על שדה חבירו
בשעה שעומדת בקמותיה**

*It is forbidden to gaze
at another person's grown crops.*

6

The Gemara cites a contradictory exposition of Rav:
The Pasuk says
ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה
And Rav explains these ברכות as follows:
ברוך אתה בעיר
שיהא ביתך סמוך לבהכ"נ
You will live near a shul.
וברוך אתה בשדה
ויהו נכסיד קרובים לעיר
Your property will be near the city.

The Gemara cites an alternate explanation from רבי יוחנן:
ברוך אתה בעיר
שיהא בית הכסא סמוך לשולחןך
Your bathroom will be near your home. However, he
holds it is NOT preferable to live near a Shul, because
שכר פסיעות יש
One receives reward for walking to Shul.
וברוך אתה בשדה
ויהו נכסיד משולשין
שליש בתבואה
שליש בזיתים
שליש בגפנים
One should divide his crops equally among grain, olive
trees, and vineyards, because they will not all fail at once.

6

Rav explains

ברוך אתה

בעיר

וברוך אתה

בשדה

*ליהו נכסיד
קרובים לעיר
Your property
will be near
the city.*

*ליהא ביתך
סמוך לבהכ"נ
You will live
near a shul.*

רבי יוחנן

ברוך אתה

בעיר

וברוך אתה

בשדה

*ליהו נכסיד ממשולשין
אלי בתבואה
אלי בקיתנים
אלי בגפנים
One should divide
his crops equally among
grain, olive trees,
and vineyards,
because they will not all fail at once.*

*ליהא בית הכסא
סמוך לשולחןך
A bathroom
near your home.
But not near a Shul,
because of the rewards
for walking to Shul.*

7 Now, the Gemara asks:

Rav says
וברוך אתה בשדה
שיהו נכסין קרובים לעיר
It's considered a ברכה;
And Earlier Rav said
אסור לו לאדם שיעמוד על שדה חברו
בשעה שעומדת בקמותיה
Because of הרע עין;

The Gemara answers
הא דמהדר ליה שורא ורתקא
הא דלא מהדר ליה שורא ורתקא
If he surrounds his field with a wall, the convenience is a ברכה; if he does not surround it with a wall, it is susceptible to הרע עין and not recommended.

7

?

And Earlier Rav said
אסור לו לאדם
שיעמוד
על שדה חברו
בשעה שעומדת
בקמותיה
Because of הרע עין

Rav says
וברוך אתה בשדה
שיהו נכסין
קרובים לעיר
It's considered a ברכה

הא דלא מהדר ליה
שורא ורתקא
If he does not surround
his field with a wall,
it is susceptible to הרע עין
and not recommended.

הא דמהדר ליה
שורא ורתקא
If he surrounds
his field with a wall
the convenience
is a ברכה

8 The Gemara digresses to discuss the effects of הרע עין:

The Pasuk says
והסיר ה' ממך כל חולי
Hashem will protect you from all illnesses, and the
Gemara cites several explanations:

1.
אמר רב
זו עין
The Pasuk refers to the devastating effects of הרע עין,
because
תשעין ותשעה בעין רעה וא' בדרך ארץ
99% of people die from the effects of an evil eye, and only
1% from natural causes.

2.
שמואל אמר
זה הרוח
The Pasuk refers to the effects of the winds, because
הכל ברוח
All people die from the negative effects of various winds,
and even
הרוגי מלכות נמי
אי לאו זיקא
עבדי להו סמא וחיי
If not for the ill effects of the wind to the wound, people
who are executed could survive by applying a poultice to
the wound to cause the flesh to regenerate.

8

The Gemara digresses to discuss the effects of הרע עין:

והסיר ה' ממך כל חולי

2

אמר רב
זה הרוח

The Pasuk refers to the effects
of the winds, because

הכל ברוח

All people die from the
negative effects of various
winds, and even

הרוגי מלכות נמי
אי לאו זיקא
עבדי להו סמא וחיי

If not for the ill effects of the wind to the wound, people who are
executed could survive by applying a poultice to the wound
to cause the flesh to regenerate.

1

אמר רב
זו עין

The Pasuk refers to the effects
of הרע עין, because

תשעין ותשעה בעין רעה
וא' בדרך ארץ

99% of people die from the
effects of an evil eye,
and 1% from natural causes.

9

3.

ר' חנינא
זו צינה

The Pasuk promises protection even from the cold.

Although

הכל בידי שמים
חוץ מצנים פחים

One can be careful to avoid them.

4.

ר' יוסי בר חנינא
זו צואה

The Pasuk promises protection even from the effects of bodily secretions, as we learned

צואת החוטם וצואת האוזן
רובן קשה ומיעוטן יפה

Excessive secretions of the nose and ear are harmful.

5.

ר' אלעזר
זו מרה

This refers to the gallbladder, because, as a Braisa states;

מחלה

זו מרה

The גימטריא, the numeric value of מחלה is 83, which indicates that

שמונים ושלושה חלאים תלויין במרה

וכולן פת שחרית וקיתון של מים מבטלתן

There are 83 ailments associated with bile, and eating bread with wine, or even water, for breakfast, protects one from them all.

9

והסיר ה' מבוך כל זולתי

3

ר' חנינא

זו צינה

The Pasuk promises protection even from the cold.

Although

הכל בידי שמים חוץ מצנים פחים

One can be careful to avoid them.

והסיר ה' מבוך כל זולתי

4

ר' יוסי בר חנינא

זו צואה

The Pasuk promises protection even from the effects of bodily secretions,

as we learned

צואת החוטם וצואת האוזן

רובן קשה ומיעוטן יפה

Excessive secretions of the nose and ear are harmful.

והסיר ה' מבוך כל זולתי

5

ר' אלעזר

זו מרה

This refers to the gallbladder,

As a Braisa states;

מחלה – זו מרה

The מחלה of גימטריא is 83,
which indicates that

שמונים ושלושה חלאים תלויין במרה

וכולן פת שחרית וקיתון של מים מבטלתן

There are 83 ailments associated with bile,
and eating bread with wine, or even water, for breakfast,
protects one from them all.

- 10 The Gemara digresses to discuss the benefits of eating breakfast:
 י"ג דברים שאמרו בפת שחרית
 There are thirteen benefits to eating bread in the morning:
 There are some health benefits:
1. מצלת מן החמה
It protects from the sun,
 2. ומן הצנה
And from the cold,
 3. ומן הזיקין
And from the winds,
 4. ומן המזיקין
And from demons;
Additionally, his mind will be settled, and so:
 5. ומחכימת פתי
It makes the foolish, wise,
 6. וזוכה בדין
He's successful in court,
 7. ללמוד תורה
He can learn Torah,
 8. וללמד
And teach Torah,
 9. ודבריו נשמעין
And his words are accepted,
 10. ותלמודו מתקיים בידו
And he remembers his studies,

- 10 *The benefits of eating breakfast*
- י"ג דברים שאמרו בפת שחרית**
1. **מצלת מן החמה**
It protects from the sun,
 2. **ומן הצנה**
And from the cold,
 3. **ומן הזיקין**
And from the winds,
 4. **ומן המזיקין**
And from demons;
Additionally, his mind will be settled, and so:
 5. **ומחכימת פתי**
It makes the foolish, wise,
 6. **וזוכה בדין**
He's successful in court,
 7. **ללמוד תורה**
He can learn Torah,
 8. **וללמד**
And teach Torah,
 9. **ודבריו נשמעין**
And his words are accepted,
 10. **ותלמודו מתקיים בידו**
And he remembers his studies,

11. ואין בשרו מעלה הבל
He does not sweat excessively,
12. ונוזק לאשתו ואינו מתאוה לאשה אחרת
He has strength to be with his wife in the morning, and so he will not desire other women,
13. והורגת כינה שבבני מעים
It destroys worms in the intestines.
Others add another benefit:
וי"א אף מוציא את הקנאה
ומכניס את האהבה
He will be content, thus banishing jealousy and promoting love.

11. ואין בשרו מעלה הבל
He does not sweat excessively,
12. ונוזק לאשתו
ואינו מתאוה לאשה אחרת
He has strength to be with his wife in the morning, and so he will not desire other women,
13. והורגת כינה שבבני מעים
It destroys worms in the intestines.
Others add another benefit:
אף מוציא את הקנאה
ומכניס את האהבה
He will be content, thus banishing jealousy and promoting love.

- 12 The Gemara brings two sources that breakfast is advantageous:
1. לא ירעבו ולא יצמאו ולא יכם שרב ושמש
When one is not hungry or thirsty, he is not affected by the elements.
2. ועבדתם את ה' אלקיכם
זו קריאת שמע ותפלה
If one says Shema and Davens,
וברך את לחמך ואת מימך
זו פת במלח וקיתון של מים
And eats and drinks in the mornings, the Pasuk continues
והסירותי מחלה מקרבך
He is protected from illness.
=====

- 12 *Two sources that breakfast is advantageous*
1
לא ירעבו ולא יצמאו
ולא יכם שרב ושמש
When one is not hungry or thirsty, he is not affected by the elements.
2
ועבדתם את ה' אלקיכם
15 קריאת שמע ותפלה
If one says Shema and Davens,
וברך את לחמך ואת מימך
15 פת במלח וקיתון של מים
And eats and drinks in the mornings,
The Pasuk continues
והסירותי מחלה מקרבך
He is protected from illness.

13 The Gemara discusses land measurements:
 Rav Yehuda instructed אב אדא משוחאה, who was a surveyor:
 לא תזלזל במישחתא
 דכל פורתא ופורתא
 תזי לכורכמא רישקא
 Be very exact in your measurements, because one can
 plant expensive saffron on a very small piece of land and
 make a profit.
 However,
 ד' אמות דאניגרא
 זלזל בהו
 You do not have to be so precise when measuring the four
 אמות between fields and the irrigation canal, because
 ד' אמות דאניגרא לבני אניגרא
 It is only for the benefit of these landowners.
 And,
 דאנהרא
 לא תמושחנהו כלל
 When marking the riverbank, do not measure at all, but
 estimate the area so that it is clearly sufficient, because
 דאנהרא
 דכולי עלמא
 This is for everyone's benefit.

Another Halachah concerning riverbanks:
 מלא כתפי נגדי בתרי עברי נהרא קוצו
 It is permitted to chop down trees along both side of a
 river to create enough space for the bargemen to walk.

13 Rav Yehuda instructed אב אדא משוחאה - a surveyor:

לא תזלזל במישחתא
 דכל פורתא ופורתא
 תזי לכורכמא רישקא

Be very exact in your measurements,
 because one can plant expensive saffron
 on a very small piece of land and make a profit.

However,

ד' אמות דאניגרא
 זלזל בהו

You do not have to be so precise when measuring
 the four אמות between fields and the irrigation canal,
 because

ד' אמות דאניגרא
 לבני אניגרא

It is only for the benefit of these landowners.

And,

דאנהרא
 לא תמושחנהו כלל

When marking the riverbank, do not measure at all,
 but estimate the area so that it is clearly sufficient,
 because

דאנהרא
 דכולי עלמא

This is for everyone's benefit.

Another Halachah concerning riverbanks:

מלא כתפי נגדי
 בתרי עברי נהרא קוצו

It is permitted to chop down trees along both side of a
 river to create enough space for the bargemen to walk.